

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 167
van **WILLEM-FREDERIK SCHILTZ**
datum: 27 januari 2016

aan **GEERT BOURGEOIS**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Vlaamse overheid - Publieke aanbestedingen

De meest recente Belgische regelgeving inzake overheidsopdrachten dateert van 1 juli 2013. Deze regelgeving is gebaseerd op de Europese regelgeving (verordeningen en richtlijnen) en is van toepassing op alle overheden (federaal, deelstaten, lokale besturen enzovoort).

De nieuwe Europese overheidsopdrachtenrichtlijn 2014/24/EU legt een nieuw kader vast voor de regelgeving inzake overheidsopdrachten. Deze richtlijn moet uiterlijk op 18 april 2016 zijn omgezet in nationaal recht. De nieuwe richtlijn omvat o.a. bijkomende versoepeling en uitbreiding van de mogelijkheden voor het aankopen van innovatieve producten en diensten.

Een belangrijk aandachtspunt van de nieuwe Europese richtlijn betreft de deelname van kmo's aan publieke aanbestedingen. De website van het departement Bestuurszaken stelt ter zake: "Met de nieuwe richtlijn over het gunnen van overheidsopdrachten breekt de Europese Commissie een lans voor de KMO-participatie aan overheidsopdrachten. De lidstaten krijgen niet alleen de opdracht een volwaardige monitoring op te zetten, ze moeten bovendien een actieplan opstellen bij onvoldoende KMO-participatie."

1. Kan de minister voor de periode 2010-2015 per beleidsdomein waarvoor hij/zij bevoegd is een jaarlijks overzicht geven van:
 - a) het aantal toegekende overheidsopdrachten? Graag een overzicht in functie van het type aanbesteding (diensten, goederen, leveringen enz...) alsook in functie van de categorie van overheidsopdrachten (drempelbedragen);
 - b) de bedragen die zijn besteed voor deze overheidsopdrachten? Graag een overzicht in functie van het type aanbesteding (diensten, goederen, leveringen, enz...) alsook in functie van de categorie van overheidsopdrachten (drempelbedragen).
2. Kan de minister voor de periode 2010-2015 per beleidsdomein waarvoor hij/zij bevoegd is een jaarlijks overzicht geven van:
 - a) het aandeel van respectievelijk kmo's en grote ondernemingen in de ingediende offertes voor publieke aanbestedingen;
 - b) het aandeel van respectievelijk kmo's en grote ondernemingen in de deelname aan de uitvoering van deze overheidsopdrachten;

- c) het aandeel van buitenlandse bedrijven in de ingediende offertes voor publieke aanbestedingen;
 - d) het aandeel van buitenlandse bedrijven in de deelname aan de uitvoering van deze overheidsopdrachten?
3. Hoe evalueert de minister de cijfers wat de deelname van kmo's aan overheidsopdrachten van de Vlaamse overheid betreft?
4. Volgens de nieuwe Europese overheidsopdrachtenrichtlijn zullen de lidstaten een monitoring dienen op te zetten om de kmo-deelname op te volgen.
- a) In welke mate worden deze cijfers door de Vlaamse overheid reeds opgevolgd?
 - b) Zijn bijkomende initiatieven nodig om aan de opgelegde monitoring uitvoering te geven?
 - c) Zal een actieplan worden uitgewerkt en wat is desgevallend de stand van zaken?
5. In het advies "Naar een efficiënt en doeltreffend industrieel KMO-beleid" van 19 januari 2015 pleitte de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) ervoor om publieke aanbestedingen meer toegankelijk te maken voor kmo's (o.a. door vermindering van administratieve lasten en het wegwerken van drempels, door het versoepelen van omzetvereisten, door het opsplitsen van grote aanbestedingen in kleinere delen enz...).
- a) Welke pijnpunten en drempels voor kmo's ziet de minister momenteel nog?
 - b) Welke initiatieven heeft de minister ter zake reeds genomen en/of zal hij/zij nog nemen in dat verband? Op welke wijze zal hierover afstemming plaatsvinden tussen de verschillende beleidsdomeinen?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Geert Bourgeois (167), Hilde Crevits (180), Annemie Turtelboom (145), Liesbeth Homans (293), Ben Weyts (556), Jo Vandeuren (279), Philippe Muyters (270), Joke Schauvliege (342), Sven Gatz (126).

GEERT BOURGEOIS

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 167 van 27 januari 2016

van **WILLEM-FREDERIK SCHILTZ**

- 1-2. De Vlaamse overheid zorgt voor de rapportering over een aantal indicatoren m.b.t. de Vlaamse overheidsopdrachten. De beschikbare gegevens staan op de webpagina van het programma bedrijfsinformatie Vlaamse overheid (BIVO):

<https://www.bestuurszaken.be/bedrijfsinformatie?thematerm=2635>.

Voor elke rubriek staat op de link "Lees meer" een toelichting terug te vinden over de precieze aard en herkomst van deze gegevens.

De beschikbare gegevens hebben enkel betrekking op de gepubliceerde overheidsopdrachten. Andere overheidsopdrachten van de Vlaamse overheid, bijvoorbeeld degene die geplaatst zijn na een onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking, zijn hierin dus niet vervat.

Specifiek met betrekking tot de betrokkenheid van KMO's en van buitenlandse bedrijven, is informatie te vinden op de webpagina

www.bestuurszaken.be/bedrijfsinformatie/toegankelijkheid-overheidsopdrachten.

- 3-4. De Vlaamse overheid beschikt op dit ogenblik enkel over cijfergegevens m.b.t. het aantal offertes dat KMO's en buitenlandse bedrijven indienen. Daaruit blijkt dat er (uitgedrukt in aantal ontvangen offertes) een aanzienlijke participatiegraad is van KMO's.

Het spreekt voor zich dat de deelname door KMO's aan overheidsopdrachten van de Vlaamse overheid een blijvend aandachtspunt vormt bij het ontwikkelen van het beleid voor overheidsopdrachten (zie ook het antwoord op de deelvraag 5). De Vlaamse overheid zal ernaar streven de omstandigheden te creëren om KMO's toe te laten hun huidige participatiegraad op zijn minst te bestendigen en in de mate van het mogelijke in toekomst te verhogen.

Een uitbreiding en optimalisering van de monitoring, waaruit ook blijkt hoeveel opdrachten de Vlaamse overheid effectief aan KMO's gunt en welke financiële waarde deze opdrachten vertegenwoordigen, moet in de toekomst een meer precieze evaluatie mogelijk maken.

Een geïntegreerde en geautomatiseerde monitoring van overheidsopdrachten is trouwens opgenomen in het "*Vlaams plan overheidsopdrachten, voor een strategisch en gecoördineerd beleid overheidsopdrachten voor Vlaanderen*" dat de Vlaamse Regering op 29 januari 2016 heeft goedgekeurd. Dat plan legt de overkoepelende strategische doelstellingen voor overheidsopdrachten vast voor de periode 2016-2020 (zie <https://www.bestuurszaken.be/plan-overheidsopdrachten>).

In het plan staat onder meer het volgende vermeld:

"We introduceren een contractmanagementsysteem voor de gehele Vlaamse overheid. Het voorzitterscollege nam hiertoe reeds een beslissing met het oog op uitrol van het e-Delta contractmanagementsysteem van het beleidsdomein MOW naar de andere entiteiten van de Vlaamse overheid. Dit systeem zorgt voor de

registratie van alle overheidsopdrachten en laat een beter beheer en opvolging van de opdrachten toe."

Het e-Delta contractmanagementsysteem bevat de nodige data voor een degelijke rapportering. De ontwikkeling van een rapporteringsmodule staat vooraan in de prioriteiten, samen met de ontwikkeling van een koppeling met e-notification en met e-tendering. Deze beide ontwikkelingen zullen een performante monitoring mogelijk maken. Hierbij is het ook de bedoeling om de evolutie van duurzame en innovatieve overheidsopdrachten over een bepaalde periode vast te kunnen stellen. We zullen er ook het gebruik van e-procurement en de deelname aan overheidsopdrachten door KMO's uit kunnen afleiden. De resultaten ervan kunnen gebruikt worden voor de verdere uitwerking van het beleid inzake overheidsopdrachten.

Het koppelen van data i.v.m. KMO-participatie aan andere data (duurzame en innovatieve overheidsopdrachten, aantal offertes, soort procedure, financiële waarde, ...) zal leiden tot waardevolle en bruikbare informatie.

De organisatiebrede ontsluiting van e-Delta voor overheidsopdrachten is ook besproken in de vergadering van het voorzitterscollege van de Vlaamse administratie van 21 januari 2016. De Vlaamse administratie zal nog dit jaar starten met de analyse van de organisatiebrede functionaliteiten (o.a. voor rapportering aan de Europese Commissie). Het is de bedoeling om de behoeften in 2016 te analyseren, zodat vanaf 2017 de nodige uitbreidingen kunnen gebouwd worden in e-Delta, en vervolgens geïmplementeerd.

5. De Vlaamse overheid heeft de mogelijke knelpunten die de deelname van KMO's aan overheidsopdrachten in de weg kunnen staan in kaart gebracht. Ze heeft ook concrete oplossingen uitgewerkt om zo veel mogelijk aan deze knelpunten te remediëren, in de mate dat het voorwerp en de aard van de opdracht dit toelaten en voor zover dit verenigbaar is met de financiële en economische efficiëntie en kwaliteitsgarantie:
 - i. het voeren van grondige marktonderzoeken waarbij de aanbestedende overheid nagaat in welke mate er KMO's aanwezig zijn op de markt waarop de opdracht betrekking heeft
 - ii. door slim om te gaan met eisen en criteria kan voor sommige opdrachten een gelijk speelveld worden gecreëerd voor KMO's en andere bedrijven
 - iii. proportionele eisen voorop stellen die waar mogelijk ook haalbaar zijn voor KMO's
 - iv. kwalitatieve selectiecriteria die niet strenger zijn dan nodig
 - v. het opdelen van opdrachten in kleinere percelen
 - vi. het sluiten van opdrachten met meerdere opdrachtnemers die gezamenlijk instaan voor het uitvoeren van de opdracht
 - vii. inzetten op heldere en begrijpbare bestekken die ook bevattelijk zijn voor bedrijven met beperkte ervaring met overheidsopdrachten
 - viii. waar mogelijk in het bestek concrete instructies opnemen om KMO's te ondersteunen bij het indienen van offertes
 - ix. administratieve lasten in het kader van de opmaak van offertes beperken
 - x. tijdig betalen om kleinere KMO's met beperkte financiële buffers niet in de problemen te brengen
 - xi. inzetten op duurzame en innovatieve overheidsopdrachten verhoogt tegelijkertijd de kansen voor jonge en vernieuwende KMO's
 - xii. sensibiliseren van KMO's omtrent de opportuniteiten van overheidsopdrachten

- xiii. aanreiken van een instrumentarium dat KMO's ondersteunt en stimuleert om deel te nemen aan overheidsopdrachten.

De Vlaamse overheid nam reeds verschillende beleidsmatige initiatieven waarbij specifieke aandacht uitgaat naar KMO's. Zo is het bevorderen van de deelname door KMO's aan overheidsopdrachten uitdrukkelijk een van de klemtonen van het Vlaams plan overheidsopdrachten. In het kader van de uitvoering van het Vlaams plan overheidsopdrachten streeft de Vlaamse overheid ernaar om van de participatie van KMO's aan overheidsopdrachten een aandachtspunt te maken voor ieder beleidsdomein.

Daarnaast heeft de Vlaamse overheid bij de oprichting van de aankoopcentrale bij het Agentschap Facilitair Bedrijf bewust rekening gehouden met de mogelijke gevolgen van het centraliseren van generieke aankopen voor de participatie van KMO's. Zo hanteert de aankoopcentrale diverse werkwijzen die de deelname van KMO's stimuleren. In zoverre het voorwerp en de aard van de opdracht het toelaten en in zoverre het verenigbaar is met de financiële en economische efficiëntie en met de gewenste kwaliteitsgarantie, verdeelt de aankoopcentrale haar opdrachten in percelen, opteert ze voor opdrachten met meerdere opdrachtnemers en zet ze de selectievereisten niet hoger dan noodzakelijk.

Overeenkomstig het Vlaams plan overheidsopdrachten zijn de voorzitters van de managementcomités van de beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid ermee belast om jaarlijks aan het Vlaams Samenwerkingsforum overheidsopdrachten (zie <https://www.bestuurszaken.be/vlaams-samenwerkingsforum-overheidsopdrachten>) door te geven welke concrete initiatieven binnen hun beleidsdomein werden gerealiseerd in het voorbije jaar en welke worden vooropgesteld voor het komende jaar.

Het Vlaams Samenwerkingsforum overheidsopdrachten zal op basis hiervan jaarlijks een overzicht opstellen van de vooruitgang die geboekt werd m.b.t. het behalen van de strategische doelstellingen voor de periode 2016-2020.

Mijn administratie zal op korte termijn een initiatief nemen voor kennisdeling rond knelpunten die de deelname van KMO's aan overheidsopdrachten in de weg kunnen staan, zodat alle entiteiten van de Vlaamse overheid er rekening mee kunnen houden bij de voorbereiding van hun overheidsopdrachten.